

โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งท่อน้ำดี ตำบลหนองกอมเกาะ ปี ๒๕๖๖
รหัสโครงการ ๒๖๐๙E๒-๐๔BB-๐

๑. หลักการและเหตุผล

โรคมะเร็งท่อน้ำดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความชุกสูงมากที่สุดในประเทศ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้รับการบันทึกว่าเป็นแหล่งที่พบผู้ป่วยโรคของมะเร็งท่อน้ำดีสูงที่สุดในโลก ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งท่อน้ำดีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๐๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในแหล่งระบาดของพยาธิใบไม้ตับที่เป็นปัจจัยเสี่ยงของโรคมะเร็งท่อน้ำดี โครงการแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งท่อน้ำดีและมะเร็งท่อน้ำดี

(Cholangiocarcinoma Screening and Care Program) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า โครงการ CASCAP จึงได้รับการพัฒนาขึ้นด้วยการสนับสนุนให้เป็นหนึ่งในโครงการเนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๖ โดยมีกิจกรรมหลักคือ “วาระอีสานด้านภัยมะเร็งท่อน้ำดีกับมูลนิธิมะเร็งท่อน้ำดีสัญจร” ทำการตรวจคัดกรองชาวอีสานที่เป็นกลุ่มเสี่ยงด้วยวิธีอัลตราซาวด์ช่องท้องเพื่อหาผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีระยะเริ่มต้น

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะ ได้ดำเนินการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโรคมะเร็งท่อน้ำดีและเป็นตำบลต้นแบบ ในปี ๒๕๖๑ และในปี ๒๕๖๕ มีกลุ่มเป้าหมายอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒,๕๘๓ คน ได้รับการคัดกรองจำนวน ๒,๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๑ พบเป็นกลุ่มเสี่ยง เป็นโรคมะเร็งท่อน้ำดีในตับ จำนวน ๒๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๘ ได้รับการตรวจอัลตราซาวด์ จำนวน ๒๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พบผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ๒ ราย จากข้อมูลดังกล่าว พบว่ากลุ่มเสี่ยงเป็นโรคมะเร็งท่อน้ำดีในตับและมะเร็งท่อน้ำดีจำนวนมาก และต้องได้รับการค้นหา คัดกรองที่ต่อเนื่องเพื่อจะได้รับการวินิจฉัยที่แม่นยำ รวดเร็ว ช่วยให้การรักษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคมะเร็งท่อน้ำดี ตำบลหนองกอมเกาะ ปี ๒๕๖๖ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีการสร้างพฤติกรรมที่ถูกต้อง ในการป้องกันพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
๒. เพื่อให้กลุ่มเสี่ยงอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปได้รับการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยวิธีอัลตราซาวด์
๓. เพื่อให้ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีได้รับการเยี่ยมบ้านทุกราย

๓. เป้าหมาย

๑. โรงเรียนในเขตรับผิดชอบ ๔ โรงเรียน
๒. ประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๐๐ คน

สำเนาถูกต้อง

สุไลวรรณ กองเพชร
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สำเนาถูกต้อง

๔. วิธีดำเนินงาน

ขั้นเตรียมการ

๑. ประชุมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง
๒. วางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกัน
๓. จัดทำโครงการเสนอกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะเพื่อพิจารณาอนุมัติ
ขั้นดำเนินการ

๔. ดำเนินการตามกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ : จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน เรื่องพยาธิใบไม้ในตับและมะเร็งท่อน้ำดี
เทอมละ ๑ ครั้ง รวมเป็น ๒ ครั้งต่อปี

กิจกรรมที่ ๒ : กลุ่มเสี่ยงโรคมะเร็งท่อน้ำดีจากผลการคัดกรองด้วยวาจา กลุ่มเสี่ยงอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป

กิจกรรมที่ ๓ : อัสตราवादในกลุ่มเสี่ยง จำนวน ๒๐๐ ราย

- กลุ่มเสี่ยงโรคมะเร็งท่อน้ำดีจากผลการคัดกรองด้วยวาจา ได้รับการตรวจคัดกรองด้วยเครื่อง
อัสตราवाद

กลุ่มเสี่ยงคือ ประชากรที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป และมีความเสี่ยง ๑ ข้อ จาก CCA๐๑ คือ

๑. ผู้ที่มีประวัติติดเชื้อพยาธิใบไม้ในตับหรือเคยกินยาธาตุน้ำขาว
๒. ผู้ที่มีประวัติกินปลาน้ำจืดดิบๆ สุกๆ
๓. มีญาติป่วยเป็นมะเร็งตับและท่อน้ำดี

กิจกรรมที่ ๔ : ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยมะเร็งท่อน้ำดีและ Palliative care

- ติดตามเยี่ยมบ้านผู้ที่พบความเสี่ยง กลุ่มเสี่ยงมะเร็งตับและท่อน้ำดีที่มีผลอัสตราवादผิดปกติ
ดังต่อไปนี้

- ๑) พังทึบระดับ ๑, ระดับ ๒ และ ระดับ ๓ (PDF ๑, PDF ๒ และ PDF ๓)
- ๒) มีก้อนที่ตับ (Liver Mass) และ ๓) ท่อน้ำดีขยาย (Dilate Bile Duct)
- ๓) ผู้ป่วยมะเร็งตับและท่อน้ำดี ระยะที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔

โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือ อสม. ร้อยละ ๙๐

๕. ขั้นสรุปผลและประเมินผล

๖. ติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดและสรุปผลโครงการ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๖

๖. สถานที่ดำเนินงาน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะ

โรงเรียนบ้านคูนางขาว โรงเรียนบ้านหนองเดิน โรงเรียนธนากรสงเคราะห์

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำเนาถูกต้อง

สำเนาถูกต้อง

จิไลวรรณ กงเพชร
ชำนาญการวิชาสุขภาพชุมชน

๗.งบประมาณ

จากเงินบำรุงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะ โดยได้รับสนับสนุนจากกองทุน

หลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ จำนวน ๒๑,๕๐๐ บาท รายละเอียด ดังนี้

- ค่าจ้างเหมาตรวจอัลตราซาวด์ในกลุ่มเสี่ยง จำนวน ๒๐๐ คน x ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท
- ค่าป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์โครงการ ขนาด ๑.๒ ม. x ๒.๕ม. จำนวน ๑ ป้าย เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๑๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๑,๕๐๐ บาท (ยี่หมื่นหนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน)
ขอถวญเจด็ยจ่ยทุกรยการ

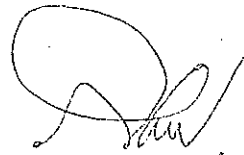
๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

- ๑ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ
- ๒ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะ
- ๓ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองหนองคาย

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนกลุ่มเสี่ยงมะเร็งระดับและท่อน้ำดีได้รับความรู้ความเข้าใจและการป้องกันโรคมะเร็ง
ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
๒. ผู้ป่วยมะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี รายใหม่ลดลง ร้อยละ ๕
๓. อัตราตายโรคมะเร็งท่อน้ำดีไม่เกิน ๓๐ ต่อแสนประชากร
๔. อัตราผู้ป่วยติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับรายใหม่ไม่เกินร้อยละ ๕
๕. กลุ่มเสี่ยงมะเร็งตับและท่อน้ำดีในรายที่ผลอัลตราซาวด์ผิดปกติได้รับการเยี่ยมบ้านร้อยละ ๑๐๐

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวกชดา ทิริสุทธิ)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกอมเกาะ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายคมกริช ศรีชาติ)

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายสิทธิศักดิ์ ทรัพย์ศิริโสภ)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอำเภอโพนพิสัย รักษาราชการแทน
สาธารณสุขอำเภอเมืองหนองคาย

ผู้ตรวจการ
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม